Bijlage Aanvullende uitgangspunten

In het traject naar de Visie op wind- en zonne-energie Wijchen werden inwonersbijeenkomsten georganiseerd, een digitale raadpleging verricht en werd met stakeholders gesproken om criteria op te halen. Maar ook andere suggesties, wensen en zorgen werden met de gemeente gedeeld. Om zoveel mogelijk rekening te houden met deze wensen en zorgen hanteert de gemeente Wijchen onderstaande uitgangspunten naast de landelijke normen, provinciale beperkingen of ruimtelijke restricties. In de tenderleidraad (zie hoofdstuk 5 van de Visie op wind- en zonne-energie gemeente Wijchen: Op weg naar 2035) nemen wij de manier waarop deze aanvullende uitgangspunten worden toegepast mee in de beoordeling.

1. Voorkomen en beperken van negatieve effecten

- **Best beschikbare techniek (BBT)**
  De gemeente Wijchen wil dat initiatiefnemers de best beschikbare technieken kiezen om overlast te voorkomen en/of zo veel mogelijk te beperken. We wijzen initiatiefnemers op hun zorgplicht om de hinder van windmolens te minimaliseren.

- **Reductie van geluidsniveaus bij windmolens**
  Voor de geluidbelasting op woningen of andere gevoelige objecten zijn wettelijke normen vastgelegd. Daarnaast wegen we mee hoe initiatiefnemers met de volgende zaken rekening houden:

  - Laagfrequent geluid.
  - De meest recente innovaties die het geproduceerde geluid kunnen verminderen en die zoveel mogelijk in het ontwerp worden toegepast. Denk aan het veranderen van de vorm van de wieken, het aanbrengen van structuren op de rotorbladen of het wijzigen van de bladhoek;
  - De mogelijkheden om draaigegevens en geluidsproductiegegevens van windmolens online te delen;
  - Bij een (dreigende) overschrijding van de geluidsnorm moeten de windmolens automatisch geregeld kunnen worden om daarmee het geluidsniveau te verlagen.
  - Wanneer er sprake is van een tonaal geluid (zie hiervoor ook het gestelde in de ‘Handleiding meten en rekenen Industrielawaai 1999’) een correctiefactor op de geluidssterkte toe te passen.

- **Beperking van slagschaduw en obstakelverlichting bij windmolens**
  - Bij wet is geregeld wanneer een windmolen van een automatische stilstandvoorziening voorzien moet zijn. Een automatische stilstandvoorziening moet ervoor zorgen dat de duur van de hinder door slagschaduw binnen de norm blijft.
  - Initiatiefnemers nemen de herziene richtlijn, die het mogelijk maakt om de lichtintensiteit van de verlichting op windmolens aan te passen aan de weersomstandigheden (zoals dimmen van verlichting bij helder zicht) in acht. Verder wenst de gemeente Wijchen geen knipperende obstakelverlichting.

- Zodra het technisch en juridisch mogelijk is, vragen we initiatiefnemers zich in te spannen voor het uitsluitend inschakelen van de nachtelijke rode verlichting als een luchtvaartuig zich in de nabijheid bevindt.

- **Minimalisatie van de natuurimpact**
  - De gemeente Wijchen sluit expliciet de gebieden die onder het Gelders Natuurnetwerk vallen, uit.

  - Een windpark kan in het mer proces te maken krijgen met aanvullende locatieafhankelijke maatregelen die worden gebaseerd op ecologisch onderzoek.

  - Voor initiatiefnemers geldt een inspanningsverplichting om ecologische impact te reduceren.

  - Initiatiefnemers tonen aan hoe het windpark een bijdrage levert aan de lokale natuurwaarde en biodiversiteit, bijvoorbeeld door natuurinclusief ontwerp. Initiatiefnemers verkennen en werken meekoppelkansen en meervoudig landgebruik uit.

- **Milieueffectrapportage**
  Het Activiteitenbesluit milieubeheer is van toepassing op de 'exploitatie' van windmolens. Voor de activiteit 'bouwen' moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

  Daarbovenop is bij de herziening van het bestemmingsplan een integrale milieueffectrapportage (m.e.r.) vereist. De Commissie voor de milieueffectrapportage adviseert over de inhoud van milieueffectrapporten.

  Gezien de complexiteit van een windplan of -project en de benodigde expertise kiezen we voor het doorlopen van de uitgebreide procedure. We laten de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voorleggen aan de Commissie m.e.r. Dit is wettelijk niet verplicht, maar als gemeente Wijchen hechten wij waarde aan een deskundige advisering van een onafhankelijke instantie.

  Ook toetst en beoordeelt de commissie of het uiteindelijke milieueffectrapport de benodigde en juiste informatie bevat. De gemeente kan de (milieu)gevolgen zo bij haar afwegingen betrekken.

- **Aandacht voor gezondheid**
  De gemeente Wijchen houdt zich aan wet- en regelgeving van de rijksoverheid omtrent gezondheid, geluidshinder etc. Bij elk initiatief moeten de effecten van het initiatief op de gezondheid getoetst worden aan de dan geldende regelgeving. Ook moeten de effecten op de omwonenden onderzocht worden op basis van de dan actuele wetenschappelijke kennis over dit onderwerp.

- **Uitgangspunt specifiek voor grootschalige zonnevelden: beperking van lichtschittering**
  We vragen initiatiefnemers om het toepassen van niet-reflecterende materialen of coatinglagen;

2. Synergie met het gebied

- **Koppelkansen/local for local**
  In de afweging tussen projecten wegen de volgende punten positief mee:
  - Projecten waarbinnen mogelijkheden onderzocht en, indien haalbaar, benut worden om een energievoorziening lokaal te organiseren volgens eigen spelregels, tegen een prijs die ze ook zelf (samen) in de hand hebben.
  - Projecten waarbinnen slimme combinaties met andere ontwikkelingen onderzocht en, indien haalbaar, benut worden. Denk hierbij aan bijvoorbeeld mogelijkheden voor directe energielevering aan lokale industrieterreinen/bedrijven.
  - Projecten waarbinnen cable pooling wordt toegepast, oftewel projecten waarin twee duurzame energie-installaties samen leiden tot een betere benutting van de beperkt beschikbare netcapaciteit. Op deze manier kunnen twee duurzame installaties die dicht bij elkaar staan, worden aangesloten op het elektriciteitsnet, zonder dat er een nieuwe aansluiting nodig is.

- **Gerichte maatregelen**
  We willen dat initiatiefnemers zich inspannen om:
  - Met omwonenden (conform de landelijke gedragscode) overleggen welk(e) gebied(en) of groep(en) betrokken zou kunnen of moeten worden in het participatieproces.
  - Mensen objectief te informeren over de mogelijke effecten van windmolens (waaronder niet-akoestische factoren), te zorgen voor een duidelijk aanspreekpunt en het opzetten van een transparant systeem voor het behandelen van vragen en klachten.
  - Om hinder zoveel mogelijk te beperken willen we omwonenden de mogelijkheid bieden om het geluidsniveau in huis verder te verlagen (dan de norm) door het nemen van geluidsisolerende maatregelen. De uitvoering van deze maatregelen worden gefinancierd vanuit een omgevingsfonds dat gefinancierd wordt door het windmolenpark.

3. Landschappelijk maatwerk

- **Visuele hinder**
  Met betrekking tot de effecten van visuele hinder hanteert de gemeente Wijchen de volgende richtlijnen:

  - *De gemeente Wijchen kiest in een tender voor dat windenergieproject dat de opgave het best invult met zo min mogelijk visuele impact.*
    Lagere windmolens zijn op een grotere afstand minder zichtbaar, maar je hebt er meer van nodig om de opgave in te vullen. Ook wordt de businesscase slechter en het project minder aantrekkelijk voor lokaal eigendom. Qua geluid is er nauwelijks verschil tussen hogere of lagere windmolens.

  - *Een opstelling met windmolens bestaat uit ten minste 3 windmolens*
    De gemeente Wijchen voorkomt hiermee dat windmolens versnipperd in het landschap opgesteld staan.

- *De opstelling van windmolens moet een eenheid vormen.*
  Een opstelling dient als eenheid te lezen zijn. De windmolens staan in een herkenbare opstelling die past bij het landschap. De windmolens hebben eenzelfde kleurstelling en verschijningsvorm, ze zijn uitgevoerd in hetzelfde windturbinetype met gelijke maten voor (as)hoogte en rotordiameter.

- **Ontwerp op maat**
  Een goede plaatsing van windmolens in het landschap is een lastige ontwerpopgave. Windmolens vormen een nieuwe laag in het landschap en transformeren de leefomgeving. Ze kunnen daarbij ook de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten behouden en/of versterken (RCE, 2018).

  Ieder project vraagt een ontwerp op maat, passend bij de gebiedseigen karakteristieken van het landschap. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) biedt uitgangspunten om keuzes te maken en ontwerpstrategieën hoe het cultuurlandschap ingezet kan worden bij windenergie.

  Opstellingen met windmolens dienen zoveel mogelijk aan te sluiten bij landschappelijke structuren. Een landschapsarchitect houdt rekening met:

  - De ruimtelijke kenmerken van het landschap
  - De maat, schaal en inrichting van het landschap
  - De cultuurhistorische achtergrond van het landschap
  - De beleving van de windmolens in het landschap

  Bij de keuze voor een windinitiatief weegt de gemeente Wijchen de manier waarop een gebiedsgerichte en integrale aanpak vanuit de RCE-uitgangspunten wordt toegepast, mee. De gebiedsgerichte en integrale aanpak wordt bij voorkeur uitgevoerd in een open planproces, op basis van de Wijchense participatieladder trede 3.

- **3D-visualisaties**
  Het is belangrijk om te weten vanaf welke openbare gebieden de windmolens het meest zal worden ervaren. Het mogelijke windpark moet ontworpen worden vanuit het perspectief van de waarnemer. Een 3D-impressie van de te plaatsen windmolens maakt onderdeel uit van het participatieproces en de onderbouwing van een bepaalde keuze. Dit maakt de impact op zichtlijnen, de openheid en schaal van het landschap visueel.

- **Opruimplicht**
  De eigenaren en/of exploitanten van een windpark zijn primair verantwoordelijk voor de exploitatie en het onderhoud, en ook voor een toekomstige ontmanteling. Zij ruimen de windmolens uiteindelijk op en hergebruiken of recyclen zo veel mogelijk materialen en grondstoffen.

- **Grote ruimtelijke ontwikkelingen**
  De komst van een windmolenpark of zonneveld heeft een grote ruimtelijke impact op het gebied waar deze uiteindelijk gerealiseerd worden. Wanneer er plannen zijn voor meerdere zwaar belastende ruimtelijke ontwikkelingen in één gebied beraadt de gemeente Wijchen zich op de wenselijkheid hiervan en

moet blijken in welke mate deze ontwikkelingen in samenhang passen in het gebied, met een acceptabele leefomgeving tot gevolg.